

แผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา*

OUTCOME MAPPING OF THE ROYAL DEVELOPMENT PROJECTS ON EDUCATION

ณัฏฐา ระกำพล**

นพดล เจนอักษร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ของสำนักงาน กปร. ตั้งแต่ พ.ศ.2525 - 2555 และ 2) แผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในลักษณะการวิจัยเอกสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ โครงการพระราชดำริด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ในช่วงเวลาดังกล่าว โดยประยุกต์ใช้แผนที่ผลลัพธ์ในการดำเนินการ ทั้งนี้ครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักเรียน ซึ่งเป็นภาคีหุ้นส่วนเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน จาก 12 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ของสำนักงาน กปร. รวมทั้งหมด 334 โครงการ/กิจกรรม โดยเป็นโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ตั้งแต่ พ.ศ.2525 - 2555 มีทั้งหมด 12 โครงการ/กิจกรรม

2) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ซึ่งมีองค์ประกอบคือ การวางแผนการดำเนินงาน การติดตามการดำเนินงาน และแผนการประเมินผลโดย ภาคีหุ้นส่วนที่เป็นครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน มีความตระหนักที่จะพัฒนาหน้าที่ของตนเองให้เกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ แผนที่ผลลัพธ์ยังมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมกับการดำเนินงานสนองพระราชดำริด้านการศึกษา

คำสำคัญ (Keyword) Outcome Mapping/ The Royal Development Projects On Education

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “แผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา” หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

** นักศึกษาปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this research were to determine ; 1) The Royal Development Projects of King Bhumibol Adulyadej and royal family members on Education done by the Office of the Royal Development Projects Board during 1982 to 2012. 2) The outcome mapping of the Royal Development Projects on Education. This research was a qualitative method based on documentary research approach. The samples were consisted of The Royal Development Project on Education done by the Border Patrol Police Schools (BPP) funded by the Office of The Royal Development Projects Board during aforesaid period which the outcome mapping was applied in the operations. There were 36 respondents from 12 BPPs including principals, teachers and students. The research instruments were a questionnaire a structured and unstructured interview form. The data were analysed by content analysis.

The findings were as follows:

1) The Royal Development Projects of King Bhumibol Adulyadej and royal family members on Education done by The Office of the Royal Development Projects Board (RDPB) were 334 projects/activities. Especially the projects which funded from RDPB totally 12 projects/activities during 1982 to 2012.

2) The Royal Development Project on Education which applying outcome mapping approach consisted of the following elements: planning, monitoring and evaluating. The boundary partners; principals, teachers and students aware to develop their own works to be more efficient and offer an opportunity for stake holders to give their free opinions. They were able to adjust the working processes to be consistent with the contexts of their agencies which enhanced the behavior change for the goal achievement of the organization. Moreover, the outcome mapping provided advantages, potentiality and appropriateness to the operation of the Royal Development Project on Education.

บทนำ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ถือกำเนิดมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ที่ทรงห่วงใยทุกข์ สุขของราษฎร โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จนถึงปัจจุบันเกิดขึ้นกว่า 4,350 โครงการ ทั้งด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข ส่งเสริมอาชีพ พัฒนาแหล่งน้ำ คมนาคมสื่อสาร สวัสดิการสังคม การศึกษา และอื่น ๆ ที่แสดงถึงพระอัจฉริยภาพในทางความคิดและการดำเนินงานเพื่อความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อคนไทย

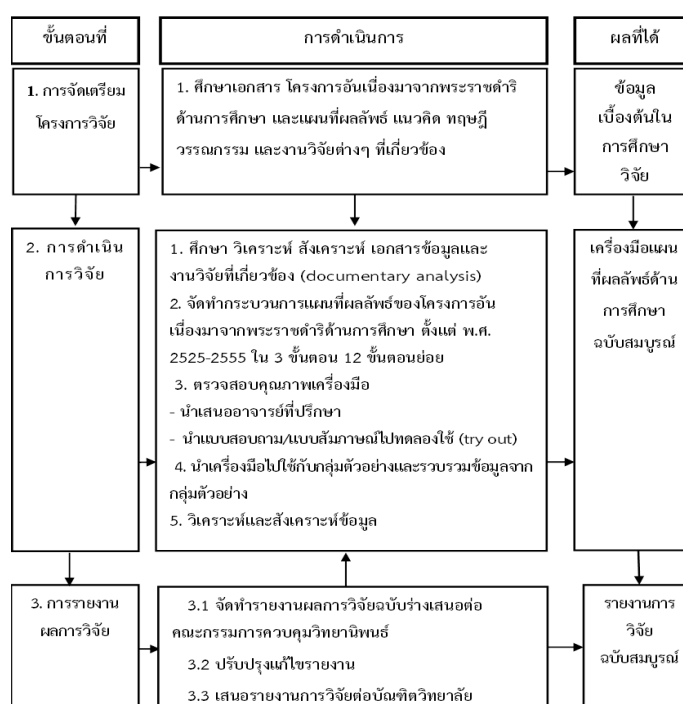
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ทรงให้ความสำคัญต่อ “การพัฒนาคน” เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก “คน” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร ชุมชน สังคม และประเทศ การพัฒนาคุณภาพของคนจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร ภาคส่วนดังกล่าว ดังนั้น การจัดทำแผน ที่ผลลัพธ์ (outcome mapping) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา ซึ่งผลลัพธ์คือผลการ

ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคน (people) กลุ่ม (groups) และองค์กร (organizations) ใน 3 ด้านได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านภาคีหุ้นส่วน และสุดท้ายด้านผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งผลที่ได้จะใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานสนองพระราชดำริด้านการศึกษามาตลอดจนได้รูปแบบโครงการด้านการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นตัวอย่างแผนงาน กิจกรรมด้านการศึกษาอื่นๆ ต่อไป

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่1 การเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนที่2 การดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่3 การรายงานผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอน สรุปตาราง ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (document research) โดยใช้รูปแบบการนำเสนอแบบการพรรณนา (descriptive) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แบบสอบถาม(questionnaires) แบบสัมภาษณ์ (interview forms) สอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ไปดำเนินการ ในลักษณะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (intensive interview) โดยสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล (face to face interview) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้แก่การดำเนินงานโครงการพระราชดำริด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2555 โดยประยุกต์ใช้แผนที่ผลลัพธ์ในการดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาในช่วงของปี พ.ศ. 2525 - 2555 ที่ได้รับรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร.

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive method) โดยเลือกศึกษารายกรณีของจำนวนที่เป็นประชากรสูงสุด ซึ่งได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบมากที่สุด คือ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่อยู่ในโครงการพระราชดำริ โดยบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 12 โรงเรียน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร (ครูใหญ่) 1 คน ผู้ปฏิบัติ (ครูผู้สอน) 1 คน และผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน) 1 คน รวม 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา และแผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของคน (people) กลุ่ม (groups) และองค์กร (organizations) ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในส่วนของพฤติกรรม ความสัมพันธ์ กิจกรรม และการปฏิบัติ ด้านภาคีหุ้นส่วน ในส่วนของการปฏิสัมพันธ์โดยตรงและการเข้าไปมีส่วนร่วม และด้านผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ที่แท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือของแผนที่ผลลัพธ์ในการวิจัย 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม (questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ (interview forms)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

จากกระบวนการจัดทำแผนที่ผลลัพธ์ 3 ขั้นตอน 12 ขั้นตอนย่อย ซึ่งได้แก่ 1. การวางแผนการดำเนินงาน/การออกแบบเจตนาธรรม/การกำหนดกรอบการพัฒนา 2. การติดตามการดำเนินงาน 3. แผนการประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บข้อมูล และขอสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม (questionnaires) ทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ถึงโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความอนุเคราะห์ร่วมมือให้ผู้แทนรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยขอสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (interview form) สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน

กปร. ในปี พ.ศ. 2525-2555 ไปดำเนินการ ในลักษณะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (intensive interview) โดยสัมภาษณ์ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล (face to face interview) และขออนุญาตบันทึกเครื่องอัดเสียงด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับมา
2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับเพื่อนำไปเสนอเป็นผลของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจัดทำรายงานผลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาโดยครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน คือภาคีหุ้นส่วน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทั้ง 12 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยมีรายละเอียด 3 ขั้นตอน 12 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่1 การออกแบบเจตนารมณ์/การวางแผนการดำเนินงาน/การกำหนดกรอบการพัฒนา

1) สร้างวิสัยทัศน์ : Vision - ภาพอนาคตของการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นใน 3 - 5 ปีข้างหน้า สรุปเป็นภาพรวมของวิสัยทัศน์เพื่อจัดทำกระบวนการในการกำหนดพันธกิจต่อไป ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ - โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุกด้าน โดยที่นักเรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียน การสอนและในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ชุมชนมีความผูกพัน มีส่วนร่วมและพัฒนาในการจัดการการเรียนรู้ของนักเรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2) กำหนดพันธกิจ (Mission) แผนงานจะสามารถทำให้เกิดผลตามวิสัยทัศน์ได้อย่างไร และแผนงานต้องทำอะไร เพื่อให้เกิดผลตามวิสัยทัศน์ตามที่ต้องการ สรุปเป็นพันธกิจ ได้แก่ 1.มีแผนงานจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุกด้าน 2.มีการส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม จริยธรรม 3.สร้างเครือข่ายการปฏิบัติการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนการสอนและในการดำรงชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม และ4.มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับชุมชนให้มีความผูกพัน มีส่วนร่วมและพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3) Boundary Partners : ภาคีหุ้นส่วน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ซึ่งสรุปจากกระบวนการจัดทำของแผนที่ผลลัพธ์ ได้แก่ **ภาคีหลัก** เน้นปัจเจกบุคคล กลุ่ม และองค์กร ที่แผนงานจะทำงานด้วยโดยตรง ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน ได้มีการสร้างวิสัยทัศน์พันธกิจ ของโรงเรียน **ภาคียุทธศาสตร์** เน้นภาคีที่มีอิทธิพลซึ่งในนี้ได้แก่ ชุมชนที่อยู่ในที่ตั้งของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 โรง มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อสร้างให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงได้ตามวัตถุประสงค์ หรือวิสัยทัศน์ตลอดจนพันธกิจที่ตั้งไว้

4) Outcome Challenge : ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ - ภาคีหุ้นส่วนซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียนจะต้องทำอะไรบ้าง และบทบาทของคืออะไร เพื่อให้เกิดประสบความสำเร็จสูงสุด บรรลุวัตถุประสงค์หรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน นอกจากนี้ควรมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร ซึ่งสรุปจากกระบวนการจัดทำของแผนที่ผลลัพธ์ ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ดังนี้

(ครูใหญ่) 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรม จริยธรรมให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น 2) ส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนไปขยายต่อชุมชนและเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้ 3) ร่วมกันวางแผนพัฒนาในทุกด้านระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มีการพึ่งพาอาศัยกัน จัดแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการจัดหาสื่อของการศึกษา ในแต่ละฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนและผู้สนใจเข้าศึกษาหาความรู้ เพื่อเลือกวิธีปฏิบัติอันเป็นต้นแบบในชีวิตประจำวัน 4) ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยเด็กในถิ่นทุรกันดาร 5) ส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เด็กเยาวชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกช่วงชั้น 7) เสริมสร้างเด็กด้านอาชีพให้มีพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวันได้ดี 8) ปลุกฝังจิตสำนึกของเด็กในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 9) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้และรักในถิ่นเกิด เสริมสร้างจิตสำนึกเด็กในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น 10) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนโดยเรียนรู้วิถีปฏิบัติของชุมชน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 11) ส่งเสริมให้นักเรียนยึดมั่นในวิถีปฏิบัติของตำราจรรยาบรรณชาวยแดน ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาคือมีระเบียบวินัย 12) สนองงานโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ 13) ผลิตรายวิชาที่มีทักษะความรู้ทั้งวิชาการและอาชีพให้มีคุณภาพสู่สังคมและชุมชนเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน 14) จัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะวิชาการ ที่สามารถนำไปต่อยอดทางการศึกษาและประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 15) สร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ มุมห้องเรียนธรรมชาติให้สะอาดสวยงาม มีความร่มรื่น มีบรรยากาศเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของแต่ละฐานการเรียนรู้เป็นส่วนเหมาะสม

(ครูผู้สอน) 1) พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทั้ง 8 กลุ่มสาระ 2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล จัดแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ปรับปรุงสื่ออย่างมีส่วนร่วมของนักเรียน 3) มุ่งสร้างเสริมความสามัคคี และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ ในการอยู่ร่วมกัน 4) จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน 5) พัฒนาการเรียนการสอนตามโครงการตามพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ 6) เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเสมอภาค 7) จัดให้ครูพัฒนาการทำงานด้วยความทุ่มเทเพื่อนักเรียน มีการติดตามให้คำแนะนำศิษย์เก่าที่จบไปแล้วในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่องในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน 8) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พรบ.การศึกษาแห่งชาติ ให้เด็กนักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต 9) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงจากงานโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ได้กับครอบครัวและชุมชน อาทิ รู้จักประหยัด อดออม และรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า 10) จัดการเรียนการสอนให้มีความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง เสริมสร้างให้เด็กอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความผูกพันและรักท้องถิ่น 11) นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความสามารถด้านทักษะของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและอาชีพรายบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

อย่างยั่งยืน 12) ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำปรัชญาของตำรวจตระเวนชายแดนว่า สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง 13) จัดการเรียนการสอนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข 14) ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนโดยนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การปลูกผัก เติบโตแปลง เป็นต้น 15) พัฒนาให้นักเรียนต้องมีความสัมฤทธิ์ผล ความมั่นคงในด้านการเรียน วิชาการ ตลอดจนรักในสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นคนดีและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วม

(นักเรียน) 1) นักเรียนมีสุขภาพที่ดี มีอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวันรับประทานทุกวัน 2) นักเรียนเรียนรู้ด้วยความตั้งใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา มีการปฏิบัติต่อเนื่อง เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน 3) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรัก สามัคคีและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ 4) นักเรียนทุกคนอ่านออก เขียนได้ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และฝึกทักษะกิจกรรม นำแบบอย่างจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ได้รับโอกาสทางการศึกษา และสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น นักเรียนนำของที่ผลิตและร่วมกันไปขาย หรือแลกเปลี่ยน 6) อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยกันรักษาความเป็นไทยและสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 7) นักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8) นักเรียนได้มีครูติดตามการศึกษาน้อยเดือนละ 2 ครั้ง สำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่ใกล้ๆ 9) นักเรียนมีครูประพฤติและปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของสังคม 10) ครูปฏิบัติให้เห็นจริงในการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามแนวทางของโครงการ และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การรู้จักประหยัดและอดออม 11) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปเสริม แนะนำแก่นักเรียน และได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมส่วนร่วมให้ดีขึ้น ชาวบ้านในชุมชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน 12) นักเรียนได้เรียนกับครูประจำวิชาภาษาอาเซียน มาสอนเกี่ยวกับอาเซียน 13) นักเรียนจัดกิจกรรมอาเซียน โดยมีผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วม 14) นักเรียนสามารถมีความรู้ ค้นคว้าเทคโนโลยีในเรื่องการเรียน การสอน 15) นักเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

5) Progress Maker : ตัวบ่งชี้ความก้าวหน้า ภาควิชาส่วนซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน อธิบายพัฒนาการความก้าวหน้าซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงาน กิจกรรม และในความสัมพันธ์ เพื่อที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์คือบรรลุวิสัยทัศน์ ได้แก่

(ครูใหญ่) แผนงานคาดว่าจะเห็น - 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรม จริยธรรมให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น 2) ปลูกฝังจิตสำนึกของเด็กในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3) สนองงานโครงการตามพระราชดำริ 4) ผลิตนักเรียนที่มีทักษะความรู้ทั้งวิชาการและอาชีพที่มีคุณภาพสู่สังคมและชุมชนเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน แผนงานอยากให้เห็น - 1) ร่วมกันวางแผนพัฒนาในทุกด้านระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยในการพัฒนาจัดแหล่งเรียนรู้ ตลอดจน 2) นักเรียนมีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอด จนไปขยายต่อชุมชนและเพื่อนบ้านได้ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เด็กเยาวชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกช่วงชั้น 5) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับ

ชุมชนโดยรู้วิถีปฏิบัติของชุมชน 6) ส่งเสริมให้นักเรียนยึดมั่นในวิถีปฏิบัติของ ตชด. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา คือมีระเบียบวินัย 7) จัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิชาการ ที่สามารถนำไปต่อยอดทางการศึกษา และประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 8) สร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ มุมห้องเรียนธรรมชาติ ให้สะอาดสวยงาม มีความร่มรื่น ที่มีบรรยากาศเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของแต่ละฐานการเรียนรู้อย่างเป็นสัดส่วนเหมาะสม แผนงานรักที่จะเห็น - 1) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ในถิ่นเกิด รักในถิ่นเกิด เสริมสร้างจิตสำนึกเด็กในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น 2) ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยเด็กในถิ่นทุรกันดาร 3) เสริมสร้างเด็กด้านอาชีพที่เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต

(ครูผู้สอน)แผนงานคาดว่าจะเห็น - 1) เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเสมอภาค 2) มุ่งสร้างเสริมความสามัคคี และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ ในการอยู่ร่วมกัน 3) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พรบ. การศึกษาแห่งชาติ เด็กนักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต 4) จัดการเรียนการสอนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข แผนงานอยากเห็น - 1) พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญา ทั้ง 8 กลุ่มสาระ 2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ปรับปรุงสื่อ อย่างมีส่วนร่วมของนักเรียน 3) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติจริงจากงานโครงการต่างๆ ของโรงเรียน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ได้กับครอบครัวและชุมชนอาทิรู้จักประหยัดอดออม และรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า 4) พัฒนาโครงการตามพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ 5) นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความสามารถด้านทักษะของนักเรียนทั้งทางวิชาการและอาชีพรายบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน 6) ครูทำงานด้วยความทุ่มเทเพื่อนักเรียน มีการติดตามให้คำแนะนำศิษย์เก่าที่จบไปแล้วในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน 7) ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การปลูกผักเตรียมแปลง เป็นต้น 8) นักเรียนต้องมีความสัมฤทธิ์ผล ความมั่นคงในด้านการเรียน วิชาการ และนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องรักในสถาบันหลัก คือชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นคนดีและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วม แผนงาน รักที่จะเห็น - 1) จัดให้ชุมชนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน 2) จัดการเรียนการสอนให้มีความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง เสริมสร้างให้เด็กอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความผูกพันและรักท้องถิ่น 3) ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำปรัชญาของตำรวจตระเวนชายแดนว่า สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง

(นักเรียน)แผนงาน คาดว่าจะเห็น - 1) นักเรียนมีความสุขที่ดี นักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทาน มีอาหารเสริม (นม) ให้นักเรียนทุกวัน 2) ได้รับโอกาสทางการศึกษา และสามารถประกอบอาชีพที่สุจริตสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น นักเรียนนำของที่ผลิตและร่วมกันไปขาย หรือแลกเปลี่ยน 3) นักเรียนทุกคนอ่านออก เขียนได้ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และฝึกทักษะกิจกรรม นำแบบอย่างจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 4) อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยกันรักษาความเป็นไทยและสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ แผนงานอยากเห็น - 1) ส่งเสริมให้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรัก สามัคคีและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ 2) เรียนรู้ด้วยความตั้งใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา มี

การปฏิบัติต่อเนื่อง เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน 3) ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ครูประพฤติและปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของสังคม 5) ครูติดตามการศึกษาน้อยเดือนละ 2 ครั้ง สำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่ใกล้ๆ 6) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปเสริมแนะนำแก่นักเรียน และได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมส่วนรวมให้ดีขึ้น ชาวบ้านในชุมชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในชีวิตประจำวัน 7) นักเรียนสามารถมีความรู้ ค้นคว้าเทคโนโลยีในเรื่องการเรียน การสอน 8) จัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แผนงานรักที่จะเห็น - 1) จ้างครูประจำวิชาภาษาอาเซียน มาสอนเกี่ยวกับอาเซียน 2) ผู้สอนปฏิบัติให้เห็นจริงในการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามแนวทางโครงการพระราชดำริ โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การรู้จักประหยัด และอดออม 3) จัดกิจกรรมอาเซียน โดยมีผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วม

6) Strategies Map : แผนที่ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์แบ่งเป็น คน กลุ่มคน หรือองค์กร และสภาพแวดล้อม เพื่อเอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ทำให้มีคุณสมบัติที่ต่างกันคือ 1. เป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นเหตุโดยตรงให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (causal) 2. ชักจูงให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (persuasive) 3. หนุนเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (supportive) โดยครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน คือภาคีหุ้นส่วน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 โรงเรียน ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ดำเนินงานของครูใหญ่

มุ่งที่คน กลุ่มคนหรือองค์กร-ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง คือ จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม การให้ทุน รางวัล เพื่อพัฒนาการศึกษาของครูและนักเรียนให้มีคุณภาพ และนักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณให้ครู นักเรียนได้ดำเนินงานโครงการพระราชดำริ โดยเฉพาะแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง คือ หาช่องทางให้ครูได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่ครูผู้สอน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ส่งนักเรียนเข้าประกวดด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และตระหนักในวัฒนธรรมท้องถิ่นและมีจิตสำนึกรักในบ้านเกิด ส่วนที่หนุนเสริม คือ จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ ภาษาต่างประเทศ ปรากฏชาวบ้าน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู นักเรียน

มุ่งที่สิ่งแวดล้อม -ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง คือ ออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้ครู นักเรียน ได้พัฒนาด้านวิชาการ อาทิ ครูต้องศึกษาต่อและทำผลงานด้านวิชาการ นักเรียนต้องมีประกาศนียบัตรการอบรม ด้านต่างๆ รางวัลในการแข่งขัน การประกวด เป็นต้น ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง คือ หาวิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน และนักเรียน และเพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น จัดพิมพ์ผลงานวิชาการเพื่อการเผยแพร่ของครู นักเรียน การส่งครูเข้าร่วมการสัมมนาวิชาการ การจัดส่งนักเรียนเข้าประกวดด้านวิชาการ ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียน ส่วนที่หนุนเสริม คือ จัดงานวิชาการ กิจกรรมอาเซียน กิจกรรมโครงการตามพระราชดำริของโรงเรียน และกิจกรรมพื้นบ้าน

2. ยุทธศาสตร์ดำเนินงานของครูผู้สอน

มุ่งที่คน กลุ่มคนหรือองค์กร- **ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง** คือ จัดทำและรายงานแผนงานการสอนและความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเสนอต่อผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ **ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง** คือ นำเสนอวิธีการสอนและสร้างนักเรียนรุ่นใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้น้อมนำแนวทางตามพระราชดำริ โดยเฉพาะวิถีแห่งความพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน **ส่วนที่หนุนเสริม** คือ ให้เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ต่างโรงเรียนด้านวิชาการและโครงการตามพระราชดำริ และส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

มุ่งที่สิ่งแวดล้อม- **ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง** คือ จัดหาเวทีเพื่อนำเสนอผลงานด้านวิชาการ ด้านโครงการตามพระราชดำริและอื่นๆ **ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง** คือ ให้มีฝ่ายพัฒนาด้านการศึกษา วิชาการ และโครงการตามพระราชดำริ และภูมิปัญญาชาวบ้าน ท้องถิ่นอย่างครบวงจร **ส่วนที่หนุนเสริม** คือ ให้เป็นวิทยากรท้องถิ่น เพื่อสร้างเครือข่ายงานด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ยุทธศาสตร์ดำเนินงานของนักเรียน

มุ่งที่คน กลุ่มคนหรือองค์กร- **ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง** คือ จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนให้ทุนพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและสุขภาพอนามัยตามโครงการตามพระราชดำริ **ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง** คือ ครูทำการติดตามการเรียนของนักเรียน ทั้งระหว่างการศึกษาและจบการศึกษาไปแล้ว เพื่อประเมินกระบวนการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน **ส่วนที่หนุนเสริม** คือ ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมของโรงเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์นักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

มุ่งที่สิ่งแวดล้อม- **ส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง** คือ จัดให้มีห้องสมุดสมบูรณ์แบบ เป็นที่ค้นคว้าสำหรับนักเรียน **ส่วนที่เป็นเหตุชักจูง** คือ จัดบอร์ด ให้ประกาศนียบัตรแก่นักเรียนผู้ที่มีผลการเรียนดีและมีคุณธรรม จริยธรรม **ส่วนที่หนุนเสริม** คือ มีบอร์ด ตลอดจนเว็บไซต์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างนักเรียนด้วยกัน

ทั้งนี้ กระบวนการขั้นตอนย่อยที่ 7-12 ได้จัดทำกระบวนการแผนที่ผลลัพธ์คือการดำเนินงานในระดับองค์กร เพื่อการติดตาม ประเมินและรายงานผล โดยสรุปแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา

7) Organization Practices : การดำเนินงานระดับองค์กร

แสดงถึงแผนการดำเนินงานขององค์กร ที่จะรักษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไว้ได้อย่างยั่งยืน การดำเนินงานบางอย่างอาจสัมพันธ์โดยตรงกับกิจกรรมของแผนงาน ขณะที่บางอย่างอาจมีผลมาจากปัจจัยที่ป้อนเข้าไปของแผนงาน ในที่นี้ได้ทำการดำเนินงานในระดับองค์กร โดยสรุปแบบเจาะจง ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา โดยสามารถแสดงถึงแผนการดำเนินงาน ดังนี้

: การดำเนินงานขององค์กร-1) ค้นหา สืบหา สืบหาความคิดเห็น โอกาสและทรัพยากรใหม่ - แผนงานด้านการเรียน การสอนใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เช่น จัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ รายวิชาการสอนต่างๆ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ 2) พังเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทุกด้าน และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการประชุมทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป 3) หากการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจสูงสุด - แผนงานด้านการเรียนการสอน รายงาน

ความก้าวหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้จัดหลักสูตรด้านการเรียนการสอน อาทิ สปฐ. ให้ได้รับทราบเป็นระยะ 4) ทบทวนระบบ ผลลัพธ์ และการดำเนินงานอยู่เสมอ - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีการประชุมทุกเดือนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม 5) ตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ที่ทำอยู่เพื่อเพิ่มคุณค่า - แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูใหญ่ได้นำเสนอ และแสดงข้อคิดเห็น ปรับปรุงการดำเนินงาน 6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้กับโลกภายนอก - จัดงานโรงเรียน แสดงผลงานของโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การดำเนินงานจากโรงเรียนอื่นในรูปแบบต่างๆ 7) ทดลองสิ่งใหม่อยู่เป็นประจำ - เปิดรับข้อคิดเห็นใหม่ ในรูปแบบต่างๆ ต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน 8) มีเวลาให้กับการสะท้อนความเห็นในการทำงานของโรงเรียน - จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน จัดให้มีบอร์ด กล้องรับฟังความคิดเห็น

ขั้นตอนที่2 การติดตามผลลัพธ์ แผนที่ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานขององค์กร

8) Monitoring Priorities : จัดลำดับการติดตามการทำงานของแผน

เพื่อแสดงผลลัพธ์ของแผนงาน หรือเพื่อปรับปรุงการทำงาน คือการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งได้แก่

8.1 การบรรลุผลลัพธ์ของภาคีสมาชิก - 1) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของครูใหญ่ จัดเก็บข้อมูล 1 เดือน/ครั้ง 2) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน จัดเก็บข้อมูล 3 เดือน/ครั้ง 3) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของนักเรียน จัดเก็บข้อมูลภาคเรียนละ 1 ครั้ง

8.2 ยุทธศาสตร์ของแผนงาน - ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของภาคีหุ้นส่วน คือ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน จัดเก็บข้อมูลภาคเรียนละ 1 ครั้ง

8.3 การดำเนินงานขององค์กร- การดำเนินงานขององค์กร จัดเก็บข้อมูลปีละ 1 ครั้ง โดยสามารถจัดลำดับการติดตามการทำงานของแผนเพื่อแสดงผลลัพธ์ของงาน หรือเพื่อปรับปรุงการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา

9) Outcome Journal : แบบบันทึกผลลัพธ์

เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภาคีหุ้นส่วน โดยอิงตามเกณฑ์บ่งชี้ความก้าวหน้าที่สร้างขึ้นในขั้นตอนย่อยที่5 คือ ระดับที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับที่อยากจะให้เกิดขึ้น และระดับที่ถ้าเกิดขึ้นได้ก็ดี โดยแสดงให้เห็นระดับการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ ต่ำ กลาง สูง ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา พบว่า

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของ**ครูใหญ่** ในระดับที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา ในระดับสูงได้แก่ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรม จริยธรรมให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ปลุกฝังจิตสำนึกของเด็กในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สนองงานโครงการตามพระราชดำริ ระดับที่อยากจะให้เกิดขึ้น ในระดับสูงได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เด็กเยาวชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกช่วงชั้น จัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิชาการ ที่สามารถนำไปต่อยอดทางการศึกษา และประกอบอาชีพ ได้เป็นอย่างดีและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข สร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ มุมห้องเรียนธรรมชาติ ให้สะอาด สวยงาม มีความร่มรื่น ที่มีบรรยากาศเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของแต่ละฐานการเรียนรู้อย่างเป็นสัดส่วนเหมาะสม และระดับที่หากเกิดขึ้นก็ดี ในระดับสูงได้แก่ ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยเด็กในถิ่นทุรกันดาร

ครูผู้สอน ในระดับที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น ในระดับสูงได้แก่ เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเสมอภาค มุ่งสร้างเสริมความสามัคคี และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ ในการอยู่ร่วมกัน ระดับที่อยากให้เกิดขึ้น ในระดับสูงได้แก่ พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาทั้ง 8 กลุ่มสาระ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลายปรับปรุงสื่อ อย่างมีส่วนร่วมของนักเรียนจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงจากงานโครงการต่าง ๆ ของ โรงเรียน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ได้กับครอบครัวและชุมชน อาทิ รู้จักประหยัด อดออมและรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า พัฒนาโครงการตามพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความสามารถด้านทักษะของนักเรียนทั้งทางวิชาการและอาชีพรายบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน นักเรียนต้องมีความสัมฤทธิ์ผล ความมั่นคงในด้านการเรียน วิชาการ และนักเรียน รร. ตชด.ต้องรักในสถาบันหลัก คือ ชาติน ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นคนดีและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วมและระดับที่หากเกิดขึ้นก็ดี ในระดับสูง ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำปรัชญา ตชด. ว่า สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง ทั้งนี้ ในระดับต่ำคือ จัดให้ชุมชนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน

และนักเรียนในระดับที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น ในระดับสูงได้แก่ นักเรียนมีสุขภาพที่ดี นักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทาน มีอาหารเสริม (นม) ให้นักเรียนทุกวัน นักเรียนทุกคนอ่านออก เขียนได้ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และฝึกทักษะกิจกรรม นำแบบอย่างจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยกันรักษาความเป็นไทยและสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ระดับที่อยากให้เกิดขึ้น ในระดับสูงได้แก่ ส่งเสริมให้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรักสามัคคีและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ครูประพฤติและปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของสังคม ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปเสริมแนะนำแก่นักเรียน และได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมส่วนรวมให้ดีขึ้น ชาวบ้านในชุมชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถมีความรู้ ค้นคว้าเทคโนโลยีในเรื่องการเรียน การสอน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และระดับที่หากเกิดขึ้นก็ดี ในระดับสูงได้แก่ ผู้สอนปฏิบัติให้เห็นจริงในการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามแนวทางโครงการพระราชดำริ โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การรู้จักประหยัด และอดออม

นอกจากนี้พบว่า**การเปลี่ยนแปลงที่พบ** - ครูใหญ่ ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียน การสอน นักเรียนสนุกมีความตั้งใจในการเรียน **ปัจจัยและผู้ที่มีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลง** - บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน **หลักฐานเชิงประจักษ์** - นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น การขาดเรียนน้อยลง **การเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้า** - มีการประกวดแข่งขันต่างโรงเรียน **บทเรียน** - ปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบการสอนให้ทันสมัยน่าสนใจ

10) Strategy Journal : แบบบันทึกยุทธศาสตร์ที่ใช้ในแผนงาน

เพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ที่ใช้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาคพื้นส่วน ซึ่งจะบันทึกจากการประชุมติดตามงานแต่ละครั้งอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสนใจในการติดตามประเด็นต่างๆ เหล่านี้คือ 1. การจัดสรรทรัพยากร (inputs) 2. กิจกรรมที่กำลังทำ 3. ประสิทธิภาพของการทำงาน 4. ผลผลิตที่ได้

(output) 5. ความต้องการในการติดตามงานต่อไป (follow up) ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ติดตาม - จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม มุ่งที่คน กลุ่มคนหรือองค์กร ในส่วนที่เป็นเหตุโดยตรง **อธิบายกิจกรรมที่ดำเนินการ** - หาช่องทางให้ครูได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่ครูผู้สอน จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ภาษาต่างประเทศ ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู นักเรียน **ประสิทธิผล** - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีขึ้น จากหลายเทอมที่ผ่านมา **ผลผลิต** - จำนวนนักเรียนที่สอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนในเมือง และได้เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้มีมากขึ้น **ประเด็นหรือการเปลี่ยนแปลงที่แผนงานต้องการ** - การได้รับการจัดสรรอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

11) Performance Journal : แบบบันทึกการดำเนินงานขององค์กร

เพื่อบันทึกข้อมูลว่าแผนงานมีการดำเนินงาน บรรลุผลลัพธ์ (Outcome) และมีการปรับปรุงการดำเนินงานตามผลการติดตามการทำงานที่ได้ประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ โดยมีแนวทาง ดังนี้

เกณฑ์ชีวิตที่1: ความคิดใหม่ๆ โอกาสใหม่ๆ และทรัพยากรใหม่ๆ - แผนงานด้านการเรียนการสอนใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เช่น จัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ รายวิชาการสอนต่างๆ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ **ตัวอย่างรูปธรรม:** ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่สมัยได้

เกณฑ์ชีวิตที่2: การรับฟังความคิดเห็นที่เป็นเสียงสะท้อน (feedback) - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทุกด้าน และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการประชุมทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป **ตัวอย่างรูปธรรม:** มีการประชุมและสังสรรค์เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น อาทิ งานบุญ ประเพณีของท้องถิ่น ชุมชน ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในงานดังกล่าว

เกณฑ์ชีวิตที่3: ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจสูงสุด - แผนงานด้านการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้จัดหลักสูตรด้านการเรียนการสอน อาทิ สปฐ. ให้ได้รับทราบเป็นระยะ **ตัวอย่างรูปธรรม:** ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และได้รับการสนับสนุน ให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์ด้านการเรียน การสอน อาทิ คอมพิวเตอร์ หนังสือเรียน อุปกรณ์เครื่องเขียน เป็นต้น

เกณฑ์ชีวิตที่4: มีการทบทวนระบบ ผลลัพธ์ และการดำเนินงานอยู่เสมอ - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีการประชุมทุกเดือนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม **ตัวอย่างรูปธรรม:** รายงานสรุปการประชุมต่างๆ

เกณฑ์ชีวิตที่5: ตรวจสอบผลผลิตที่ได้เพื่อทำการเพิ่มคุณค่า - แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูใหญ่ได้นำเสนอ และแสดงข้อคิดเห็น ปรับปรุงการดำเนินงาน **ตัวอย่างรูปธรรม:** รายงานสรุปการประชุมของฝ่ายวิชาการในทุกเดือน

เกณฑ์ชีวิตที่ 6: แบ่งปันความรู้กับสาธารณะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้กับโลกภายนอก - จัดงานโรงเรียน แสดงผลงานของโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การดำเนินงานจากโรงเรียนอื่นในรูปแบบต่างๆ

ตัวอย่างรูปธรรม: รายงานสรุปการจัดงานของโรงเรียน

เกณฑ์ชีวิตที่ 7: มีการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่อยู่เป็นประจำ- เปิดรับข้อคิดเห็นใหม่ ในรูปแบบต่างๆ ต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน

ตัวอย่างรูปธรรม: รูปแบบการสอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม อาทิ การเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้มีความรู้ในชุมชนให้ความรู้ในเรื่องประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการดำรงชีวิตในแนวทางของความพอเพียง

เกณฑ์ชีวิตที่ 8: มีเวลาให้กับการสะท้อนความเห็นในการทำงานของโรงเรียน - จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน จัดให้มีบอร์ด กล้องรับฟังความคิดเห็น

ตัวอย่างรูปธรรม: การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในทุกเดือน

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการประเมินผล

12) Evaluation planning : การจัดทำแผนการประเมินผล

เพื่อกระตุ้นให้แผนงานมีการจัดการ และมีการตัดสินใจ ที่มีพื้นฐานการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ มากกว่าการใช้เพียงแค่การรับรู้และข้อสันนิษฐาน (perception and assumption) ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา มีแนวทางการจัดทำแผนการประเมินผล ดังนี้

1) ใช้หลักการประเมินแบบมีส่วนร่วมของภาคีหุ้นส่วน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน 2) สรุปรายงานอย่างกระชับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วถึง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ. 2525-2555

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ของสำนักงาน กปร.ทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ.2525-2555สรุปได้ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ ซึ่งได้แก่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากแหล่งข้อมูลหลัก 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน กปร. มูลนิธิชัยพัฒนา กรมชลประทาน จังหวัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ จำนวน 23 หน่วยงาน สำหรับใช้ในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งไม่รวมถึงโครงการเฉลิมพระเกียรติของส่วนราชการต่างๆ โครงการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ โครงการของมูลนิธิพระดาบส ตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2495 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,350 โครงการ ใน 4 ภาคและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งน้ำ 2,955 โครงการ

การเกษตร 165 โครงการ สิ่งแวดล้อม 145 โครงการ ส่งเสริมอาชีพ 325โครงการ สาธารณสุข 55 โครงการ คมนาคม/สื่อสาร 76 โครงการ ด้านบูรณาการ/อื่นๆ 234 โครงการ และสวัสดิการสังคม/การศึกษา 395 โครงการ โดยเป็นด้านการศึกษา 334 โครงการ สวัสดิการสังคม 61 โครงการตามลำดับ

ทั้งนี้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของ สำนักงาน กปร.ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2525-2555 หมายถึง โครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ซึ่งปี พ.ศ. 2525 เป็นปีที่สำนักงาน กปร.ได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ย้อนเวลากลับไป 30 ปีโดยเลือกศึกษารายกรณีของจำนวนที่เป็นประชากรสูงสุด ซึ่งได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ยังคงดำเนินการตามแนวทางของโครงการพระราชดำริ ทั้งหมด 12 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 โครงการ/กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 12 โครงการ/กิจกรรม

2. แผนทีผลลัพ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา

ผลสรุปของงานวิจัยโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพ์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การออกแบบเจตนารมณ์/การกำหนดกรอบการพัฒนา/การวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบคือ 1.1 วิสัยทัศน์ 1.2 พันธกิจ 1.3 ชื่อภาคีหุ้นส่วน 1.4 ผลลัพ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละภาคีหุ้นส่วน 1.5 ตัวบ่งชี้ความก้าวหน้าของแต่ละภาคีหุ้นส่วน 1.6 แผนที่ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการดำเนินงาน 1.7 แนวทางการดำเนินงานระดับองค์กร

2, การติดตามการดำเนินงาน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบคือ 2.1 ลำดับการติดตามการดำเนินงาน 2.2 วิธีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพ์ที่พึงประสงค์ 2.3 วิธีการจัดเก็บข้อมูลยุทธศาสตร์การดำเนินงานของภาคีหุ้นส่วน 2.4 วิธีการติดตามการดำเนินงานองค์กร

3. การจัดทำแผนการประเมินผล ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ คือแผนการประเมินผล และการรายงานผลประจำปี (ซึ่งสรุปผลใน 3 ขั้นตอน ของกระบวนการแผนที่ผลลัพ์ ฯ ได้ดั่งกระบวนการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น)

ทั้งนี้ผลการศึกษาทำให้ทราบการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคน(people) กลุ่ม (groups) และองค์กร(organizations) ใน 3 ด้านได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในส่วนของพฤติกรรมความสัมพันธ์ กิจกรรม และการปฏิบัติ ด้านภาคีหุ้นส่วน ในส่วนของการปฏิสัมพันธ์ โดยตรง และการเข้าไปมีส่วนร่วม และด้านผลลัพ์สุดท้ายที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลลัพ์ที่เกิดประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งแผนที่ผลลัพ์ที่ได้จะใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานสนองพระราชดำริด้านการศึกษาและเป็นแนวทางให้โครงการด้านการศึกษา และด้านอื่นๆ ต่อไป ดังผลการวิจัย ดังนี้

ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ผลการศึกษาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยประยุกต์ใช้แผนที่ผลลัพ์ เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1. ค้นหา สำนวจความคิดเห็น โอกาสและทรัพยากรใหม่ -แผนงานด้านการเรียน การสอนใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เช่น จัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ รายวิชาการสอนต่างๆ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ

2. ฟังเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)- ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทุกด้าน รับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการประชุมทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป

3. หากการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจสูงสุด-แผนงานด้านการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้จัดหลักสูตรด้านการเรียนการสอน อาทิ สปฐ. ให้ได้รับทราบเป็นระยะ

4. ทบทวนระบบ ผลลัพธ์ และการดำเนินงานอยู่เสมอ-ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีการประชุมทุกเดือนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม

5. ตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ที่ทำอยู่เพื่อเพิ่มคุณค่า- แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูใหญ่ได้นำเสนอ และแสดงข้อคิดเห็น ปรับปรุงการดำเนินงาน

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้กับโลกภายนอก-จัดงานโรงเรียน แสดงผลงานของโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การดำเนินงานจากโรงเรียนอื่นในรูปแบบต่างๆ

7. ทดลองสิ่งใหม่อยู่เป็นประจำ-เปิดรับข้อคิดเห็นใหม่ ในรูปแบบต่างๆ ต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน

8. มีเวลาให้กับการสะท้อนความเห็นในการทำงานของโรงเรียน-จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนจัดให้มีบอร์ด กล้องรับฟังความคิดเห็น

ด้านภาคีหุ้นส่วน

ซึ่งได้แก่ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

การดำเนินงาน พบว่าช่วยส่งเสริมและกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงกล่าวคือ ในส่วนของครูใหญ่มีการจัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน สำหรับครูผู้สอนให้ความสำคัญมีการจัดทำแผนการสอนที่เป็นระบบ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ในด้านภาคีหุ้นส่วนที่เห็นว่ามีอิทธิพลต่อการเพิ่มศักยภาพคือ ราษฎรชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ตามลำดับ สำหรับยุทธศาสตร์ที่ควรใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มากที่สุดคือยุทธศาสตร์ของภาคีหุ้นส่วนที่เป็นของครูใหญ่และยุทธศาสตร์ของครูผู้สอนเนื่องจากมีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโดยเห็นว่าควรใช้ยุทธศาสตร์ทั้งที่เป็นเหตุโดยตรง(causal) ที่เป็นเหตุชักจูง(persuasive) และส่วนที่หนุนเสริม (supportive)

นอกจากนี้เห็นว่าการจัดเก็บข้อมูลในยุทธศาสตร์การดำเนินงานของแต่ละภาคีหุ้นส่วนและการจัดเก็บข้อมูลของการดำเนินงานระดับองค์กร โดยเปลี่ยนจากวิธีการสัมภาษณ์เป็นการสนทนากลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและเป็นการส่งเสริมให้ครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ มีการเสนอให้เพิ่มเติมขั้นตอนย่อยในขั้นตอนที่ 3 คือ “การรายงานผลประจำปี” เนื่องจากเห็นว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นการดำเนินงานของภาคีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักต่อการพัฒนางานตามบทบาทของตนผลโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ในช่วงสุดท้ายการดำเนินงานได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นของแต่ละภาคีหุ้นส่วน

ภาคีหุ้นส่วนครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักเรียน เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ใน 3 ระดับ คือ สิ่งที่เราคาดหวังจะเกิดขึ้น/คาดหวังจะเห็น(expect to see) สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น/อยากให้เห็น (like to see) และสิ่งที่เห็นว่าถ้าเกิดขึ้นได้ก็ดี/รักที่จะเห็น (love to see) ดังนี้

(ครูใหญ่) แผนงานคาดว่าจะเห็น - 1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณธรรม จริยธรรมให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น 2. ปลุกฝังจิตสำนึกของนักเรียนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3. สนองงานโครงการตามพระราชดำริ 4. ผลิตนักเรียนที่มีทักษะความรู้ทั้งวิชาการและอาชีพที่มีคุณภาพสู่สังคมและชุมชนเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน แผนงานอยากจะเห็น - 1. ร่วมกันวางแผนพัฒนาในทุกด้านระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยในการพัฒนาจัดแหล่งเรียนรู้ 2. นักเรียนมีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สามารถนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอดจนไปขยายต่อชุมชนและเพื่อนบ้านได้ 3. ส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เด็กเยาวชนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 4. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกช่วงชั้น 5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรู้วิถีปฏิบัติของชุมชน 6. ส่งเสริมให้นักเรียนยึดมั่นในวิถีปฏิบัติของ ตชด. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาคือมีระเบียบวินัย 7. จัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะวิชาการ ที่สามารถนำไปต่อยอดทางการศึกษา และประกอบอาชีพ ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 8. สร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ มุมห้องเรียนธรรมชาติ ให้สะอาดสวยงาม มีความร่มรื่น ที่มีบรรยากาศเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ของแต่ละฐานการเรียนรู้อย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสม แผนงานรักที่จะเห็น - 1. ส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้ในถิ่นเกิด รักในถิ่นเกิด เสริมสร้างจิตสำนึกเด็กในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น 2. ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร 3. เสริมสร้างนักเรียนด้านอาชีพที่เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิต

(ครูผู้สอน) แผนงาน คาดว่าจะเห็น - 1. นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความเสมอภาค 2. มุ่งสร้างเสริมความสามัคคี และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสาธารณะ ในการอยู่ร่วมกัน 3. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พรบ.การศึกษาแห่งชาติ นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต 4. จัดการเรียนการสอนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข แผนงาน อยากจะเห็น - 1. พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาฯ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ 2. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ปรับปรุงสื่อ อย่างมีส่วนร่วมของนักเรียน 3. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงจากงานโครงการต่างๆ ของโรงเรียน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ได้กับครอบครัวและชุมชน อาทิ รู้จักประหยัด อดออม และรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า 4. พัฒนาโครงการตามพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ 5. นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความสามารถด้านทักษะของนักเรียนทั้งทางวิชาการและอาชีพรายบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน 6. ครูทำงานด้วยความทุ่มเทเพื่อนักเรียน มีการติดตามให้คำแนะนำศิษย์เก่าที่จบไปแล้วในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่องในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน 7. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยนำโครงการพระราชดำริ มาใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การปลูกผัก เติริมแปลง เป็นต้น 8. นักเรียนต้องมีความสัมฤทธิ์ผล ความมั่นคงในด้านการเรียน วิชาการ และนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องรักในสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นคนดีและมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม แผนงานรักที่จะเห็น - 1. จัดให้ชุมชนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน 2. จัดการเรียนการสอนให้มีความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง เสริมสร้างให้นักเรียนอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความผูกพันและรักท้องถิ่น 3. ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำปรัชญาของตำรวจตระเวนชายแดนว่า สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง

(นักเรียน)แผนงานคาดว่าจะเห็น - 1. นักเรียนมีสุขภาพที่ดี มีอาหารกลางวันรับประทาน มีอาหารเสริม (นม) ให้นักเรียนทุกวัน 2. นักเรียนได้รับโอกาสทางศึกษา และสามารถประกอบอาชีพที่สุจริต สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น นักเรียนนำของที่ผลิตและร่วมกันไปขาย หรือแลกเปลี่ยน 3. นักเรียนทุกคนอ่านออก เขียนได้ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และฝึกทักษะกิจกรรม นำแบบอย่างจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 4. อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยกันรักษาความเป็นไทยและสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ แผนงานอยากให้เห็น-1. ส่งเสริมให้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความรัก สามัคคีและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ 2. เรียนรู้ด้วยความตั้งใจและเห็นคุณค่าของการศึกษา มีการปฏิบัติต่อเนื่อง เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน 3. ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. ครูประพฤติและปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของสังคม 5. ครูติดตามการศึกษาย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง สำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่ใกล้ๆ 6. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อนำความรู้ไปเสริมแนะนำแก่นักเรียน และได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมส่วนรวมให้ดีขึ้น ชาวบ้านในชุมชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน 7. นักเรียนสามารถมีความรู้ คำนวณเทคโนโลยีในเรื่องการเรียน การสอน 8. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แผนงานรักที่จะเห็น -1. จ้างครูประจำวิชา ภาษาอาเซียน มาสอนเกี่ยวกับอาเซียน 2. ผู้สอนปฏิบัติให้เห็นจริงในการดำเนินการโครงการพระราชดำริ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การรู้จักประหยัด และอดออม 3. จัดกิจกรรมอาเซียน โดยมีผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนร่วม

ด้านผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ

คือผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ที่แท้จริง สำหรับจุดแข็งของการปฏิบัติงานของภาคีหุ้นส่วนโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ คือ เป็นวิธีการที่มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางดำเนินงาน มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานได้ นำไปปฏิบัติได้ไม่ยาก ข้อจำกัดคือผู้รับผิดชอบต้องเอาใจใส่เป็นอย่างสูง ต้องมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ผู้เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจในหลักการของแผนที่ผลลัพธ์ก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ การจัดการกระบวนการตั้งแต่ขั้นที่ 7-12 ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านทุ่งสบายใจ จังหวัดสงขลา พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงจากก่อนการดำเนินการและท้ายสุดที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งได้จากการบันทึกการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้

เกณฑ์ชีวิตที่ 1: ความคิดใหม่ๆ โอกาสใหม่ๆ และทรัพยากรใหม่ๆ - แผนงานด้านการเรียน การสอนใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการต่างๆ เช่น จัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการ รายวิชาการสอนต่างๆ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ **ตัวอย่างรูปธรรม:** ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียนสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่สมัยได้

เกณฑ์ชีวิตที่ 2: การรับฟังความคิดเห็นที่เป็นเสียงสะท้อน (feedback) - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทุกด้าน และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการประชุมทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป **ตัวอย่างรูปธรรม:** มีการประชุมและสังสรรค์เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น อาทิ งานบุญ ประเพณีของท้องถิ่น ชุมชน ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในงานดังกล่าว

เกณฑ์ชีวิตที่3: ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจสูงสุด - แผนงานด้านการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้จัดหลักสูตรด้านการเรียนการสอน อาทิ สปฐ. ให้ได้รับทราบเป็นระยะ**ตัวอย่างรูปธรรม:** ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และได้รับการสนับสนุน ให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์การเรียน การสอน อาทิ คอมพิวเตอร์ หนังสือเรียน อุปกรณ์เครื่องเขียน เป็นต้น

เกณฑ์ชีวิตที่4: มีการทบทวนระบบ ผลลัพธ์ และการดำเนินงานอยู่เสมอ - ครูใหญ่ ครูผู้สอน มีการประชุมทุกเดือนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามความเหมาะสม **ตัวอย่างรูปธรรม:** รายงานสรุปการประชุมต่างๆ

เกณฑ์ชีวิตที่5: ตรวจสอบผลผลิตที่ได้เพื่อทำการเพิ่มคุณค่า - แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูใหญ่ได้นำเสนอ และแสดงข้อคิดเห็น ปรับปรุงการดำเนินงาน **ตัวอย่างรูปธรรม:** รายงานสรุปการประชุมของฝ่ายวิชาการในทุกเดือน

เกณฑ์ชีวิตที่6: แบ่งปันความรู้กับสาธารณะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้กับโลกภายนอก - จัดงานโรงเรียนแสดงผลงานของโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการดำเนินงานจากโรงเรียนอื่นในรูปแบบต่างๆ **ตัวอย่างรูปธรรม:** รายงานสรุปการจัดงานของโรงเรียน

เกณฑ์ชีวิตที่7: มีการค้นคว้า ทดลองสิ่งใหม่อยู่เป็นประจำ- เปิดรับข้อคิดเห็นใหม่ ในรูปแบบต่างๆ ต่อการดำเนินงานในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน**ตัวอย่างรูปธรรม:** รูปแบบการสอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม อาทิ การเชิญปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้มีความรู้ในชุมชนให้ความรู้ในเรื่องประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการดำรงชีวิตในแนวทางของความพอเพียง

เกณฑ์ชีวิตที่8: มีเวลาให้กับการสะท้อนความเห็นในการทำงานของโรงเรียน - จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน จัดให้มีบอร์ด กล้องรับฟังความคิดเห็น**ตัวอย่างรูปธรรม:** การสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในทุกเดือน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาคำสั่งการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ ของสำนักงาน กปร.ทั้งหมด ตั้งแต่ปีพ.ศ.2525-2555 พบว่า

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ของสำนักงาน กปร.ทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ.2525-2555 สรุปได้ว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศ์ ซึ่งได้แก่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี โดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากแหล่งข้อมูลหลัก 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน กปร. มูลนิธิชัยพัฒนา กรมชลประทาน จังหวัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ จำนวน 23 หน่วยงาน สำหรับใช้ในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งไม่รวมถึง โครงการเฉลิมพระเกียรติของส่วนราชการต่างๆ โครงการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ โครงการของมูลนิธิพระดาบส ตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริเป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2495 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,350 โครงการ ใน 4 ภาคและการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งน้ำ 2,955 โครงการ การเกษตร 165 โครงการ สิ่งแวดล้อม 145 โครงการ ส่งเสริมอาชีพ 325 โครงการ สาธารณสุข 55 โครงการ คมนาคม/สื่อสาร 76 โครงการ ด้านบูรณาการ/อื่นๆ 234 โครงการ และสวัสดิการสังคม/การศึกษา 395 โครงการ โดยเป็นด้านการศึกษา 334 โครงการ สวัสดิการสังคม 61 โครงการตามลำดับ

ทั้งนี้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษาของ สำนักงาน กปร.ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2525-2555 หมายถึง โครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ซึ่งปี พ.ศ. 2525 เป็นปีที่สำนักงาน กปร.ได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ย้อนเวลากลับไป 30 ปีโดยเลือกศึกษารายกรณีของจำนวนที่เป็นประชากรสูงสุด ซึ่งได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ยังคงดำเนินการตามแนวทางของโครงการพระราชดำริ ทั้งหมด 12 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 โครงการ/กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 12 โครงการ/กิจกรรม

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยเฉพาะด้านการศึกษา เป็นโครงการที่ส่งผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในส่วนต่างๆ ของประเทศโดยตรง โดยเฉพาะชาวชนบทที่ห่างไกล ทุรกันดาร และยากจนอย่างแท้จริง โครงการเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพจนี เทียมศักดิ์ กล่าวว่า การส่งเสริมความรู้ด้านโภชนาการ ซึ่งมีเนื้อหาที่เหมาะสม 13 เรื่อง และมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจนเข้าเกณฑ์มาตรฐานในระยะเวลา 3 เดือน นอกจากนี้การนำแนวพระราชดำริด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะด้านการศึกษาตลอดจนปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นวิถีทางแนวปฏิบัติให้สามารถดำรงตนอย่างมีความสุขตามสถานะ ศักยภาพของคนที่อยู่ ดังที่เทพวณี วิจิตรกำธร กล่าวว่านักเรียนมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งหมายถึงนักเรียนเกิดความพอเพียงในตนเอง เมื่อนักเรียนมีค่านิยมเหล่านี้ย่อมสามารถดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งความพอเพียง ตลอดจนผลของการทำกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมร่วมกัน ได้ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น การสื่อสาร การกล้าแสดงออก ความกระตือรือร้น และความสุขในการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมความสามัคคี อยู่ร่วมกันในองค์กร และสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับวิลาสินี บุญเรือง ที่กล่าวว่า ในด้านการมีส่วนร่วมของครูและเยาวชนที่ร่วมโครงการนั้น ได้มีการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของชุมชน เนื่องจากการบูรณาการดังกล่าวทำให้การดำเนินงานขององค์กรมีเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นความสำคัญของหลักสิทธิมนุษยชน ทรงห่วงใยในความด้อยโอกาสทางการศึกษาของราษฎรทุกหมู่เหล่า ทั้งชนกลุ่มน้อย และประชาคมเมือง ทุกคนควรมีโอกาสได้รับการศึกษา ได้รับการบริการจากภาครัฐโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน จากพระราชดำริดังกล่าวทำให้เกิดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสอาด สังข์ทองจิน ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำหน้าที่ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 42 มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และการนำแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ

ในการจัดการเรียน การสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเพียงอาภา แดงสร้อย พบว่า ระบบสารสนเทศมีประสิทธิภาพ เพราะโรงเรียนสามารถใช้ในการจัดการฐานข้อมูลและสารสนเทศได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามความต้องการ และสะดวกรวดเร็วทั้งได้รายงานที่เป็นประโยชน์ในการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. การศึกษาองค์ประกอบของแผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษา สังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแผนที่ผลลัพธ์และสรุปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาในเบื้องต้น จากนั้นจึงจัดทำเครื่องมือโครงการพระราชดำริด้านการศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบการดำเนินงาน 3 องค์ประกอบและมีขั้นตอนการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 12 องค์ประกอบ/ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การออกแบบเจตนารมณ์/การกำหนดกรอบการพัฒนา/การวางแผนการดำเนินงานประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์ (2) พันธกิจ (3) ภาวทัศน์ส่วน (4) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (5) เกณฑ์บ่งชี้ความก้าวหน้า (6) แผนที่ยุทธศาสตร์ (7) การดำเนินงานระดับองค์กร

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามการดำเนินงาน ประกอบด้วย (8) ลำดับขั้นตอนการติดตามการดำเนินงาน (9) วิธีการเก็บข้อมูลผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (10) วิธีการเก็บข้อมูลยุทธศาสตร์การดำเนินงาน (11) วิธีการติดตามการดำเนินงานระดับองค์กร

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการประเมินผล ประกอบด้วย (12) แผนการประเมินผล และการรายงานผลประจำปี ทั้งนี้ องค์ประกอบของแผนที่ผลลัพธ์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการศึกษา ทั้ง 3 องค์ประกอบหลักมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พรเทพ รุ่งแผน องค์ประกอบของการส่งเสริมการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา นางเยาว์ อุทุมพร และองค์ประกอบของการประเมินผลการปฏิบัติงานสำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชนาธิป พุ้ยแป ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัจจัยส่งออก และมีองค์ประกอบย่อยบางองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน เช่น การระบุวัตถุประสงค์ การกำหนดผู้ประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การตรวจสอบ การติดตามการปฏิบัติงาน และการรายงานผล

นอกจากนี้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบหลักๆ คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การทดลองใช้ และการประเมินผล Edwards, ซัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, ศิริชัย กาญจนวาสี, สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยสรุปวิธีดำเนินงานจากเอกสารแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ด้านแผนที่ผลลัพธ์ตรวจสอบต่อนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการ โดยในขั้นตอนแรกจะมีการชี้แจงให้ทราบถึงกระบวนการ ขั้นตอนของแผนที่ผลลัพธ์เพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการวิเคราะห์บริบทของแผนงานและหน่วยงานโดยกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผสมกับผู้วิจัยทำการสังเคราะห์เอกสารแผนที่ผลลัพธ์ในช่วงก่อนดำเนินการ จึงเปรียบเสมือนเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามกระบวนการพัฒนาโดยทั่วไป

จึงสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน โดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์มีขั้นตอนการพัฒนา การปฏิบัติไม่แตกต่างไปจากขั้นตอนการพัฒนาการปฏิบัติงานอื่นๆ สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นครูใหญ่ ครูผู้สอนและนักเรียนนั้นส่วนใหญ่มีภาระงานมาก แต่ความร่วมมือและ

การเสนอแนะให้ความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในภาพรวมเป็นไปด้วยดี ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก 1.เทคนิควิธีการดำเนินงานของแผนที่ผลลัพธ์สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในหน่วยงานและไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงาน และเป็นวิธีที่ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างอิสระ ดังที่ Earl, Carden and Smutylo กล่าวว่าผู้เกี่ยวข้องหรือภาคีหุ้นส่วนในกระบวนการของแผนที่ผลลัพธ์ต้องเป็นบุคคลที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ 2. ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับ รร. ตชด. อนุญาตให้การดำเนินงานของผู้วิจัยโดยให้ใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์เพื่อพัฒนางานในหน่วยงานซึ่งในที่นี้คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นไปอย่างอิสระสอดคล้องกับ McGregor อ้างถึงใน กมลวรรณ ตังธนากานนท์ กล่าวว่าการบริหารของหัวหน้าหรือผู้นำจะต้องให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมหรือแสดงศักยภาพออกมาอย่างเต็มที่ ถึงแม้กลุ่มตัวอย่าง ทุกคนจะให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในภาพรวมเป็นไปด้วยดี แต่จากการสังเกตพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นและให้ความสนใจต่อกระบวนการดำเนินงานของผู้วิจัยอย่างจริงจังมีจำนวนประมาณ 7-10 โรง สาเหตุดังกล่าวอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระงานมาก ซึ่ง Cousins and Earl อ้างถึงใน รัตน์ บัสนันท์ สำหรับกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม นั้น รัตน์ บัสนันท์ กล่าวว่า การประเมินแบบมีส่วนร่วมมีการใช้กลุ่มคนจำนวนน้อยและเป็นผู้ใช้ผลการประเมินในลำดับต้น ดังนั้นแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาหน่วยงานนั้น ที่มีกลุ่มตัวอย่างแสดงความสนใจต่อการดำเนินงานอย่างจริงจังเป็นเพียงบางส่วนหรือเป็นส่วนน้อยจึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดการประเมินแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว ในด้านระยะเวลาการพัฒนาที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งดำเนินการทดลองใช้และปรับปรุงการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 5 เดือนเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของแต่ละภาคีหุ้นส่วนต้องใช้ระยะเวลาดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลทางพฤติกรรมที่ชัดเจนจึงจะสามารถให้ผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ออกเสนอแนะและทบทวนการดำเนินงานได้

การใช้ขั้นตอนของแผนที่ผลลัพธ์ พบว่า ภาคีหุ้นส่วนซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์นั้น ซึ่งตัวบ่งชี้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดถือว่าการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์จากการดำเนินงาน เนื่องจากตัวบ่งชี้ที่ผู้เกี่ยวข้องได้ช่วยกันพัฒนาจนถึงขั้นสุดท้ายนั้นเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ดังที่ ศิริชัย กาญจนวาสี กล่าวว่า ตัวบ่งชี้จะต้องเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ สำหรับการเกิดขึ้นของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละภาคีหุ้นส่วนดังกล่าวผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเกิดจากปัจจัย 2 ประการคือ 1) เป็นการเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของภาคีหุ้นส่วน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน 2) เกิดจากการดำเนินงานตามกระบวนการของแผนที่ผลลัพธ์ แต่ขณะเดียวกัน Earl, Carden and Smutylo ยังกล่าวว่า ผลสำเร็จของโครงการหรือแผนงานอาจไม่ใช่เกิดจากกระบวนการของแผนที่ผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดจากตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่ง Flavia ที่ได้แผนที่ผลลัพธ์มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาผลกระทบของโครงการจัดการความรู้ในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งพบว่า ผลที่ได้มีความไม่สอดคล้องกับโปรแกรมการจัดการความรู้ทั้งกระบวนการและผลผลิต ถึงแม้การจัดการความรู้จะเป็นปัจจัยสำคัญในองค์กร แต่ยังคงมีความแตกต่างระหว่างเป้าหมายและการแปลผล ซึ่งมีตัวแปรแทรกซ้อนได้ แต่กระบวนการของแผนที่ผลลัพธ์เป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชีรา วิบูลย์สุข ที่พบว่าเทคนิคแผนที่ผลลัพธ์จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พชรินทร์ เอื้ออิฐผล ที่ได้มีการประยุกต์ใช้เทคนิคแผนที่ผลลัพธ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูประถมศึกษา ซึ่งพบว่าเทคนิคแผนที่ผลลัพธ์เป็นเครื่องมือที่มีตัวชี้วัดความก้าวหน้าของครู ทำให้ครูรับรู้และกระตุ้นความสามารถของตนเองตลอดเวลา ดังนั้นการเกิดขึ้นของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละภาคีหุ้นส่วนตามตัวบ่งชี้ต่างๆ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการปฏิบัติงานให้นำไปสู่การบรรลุตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนด ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลและการสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร หน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ David and Lawrence ว่า การจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยผ่านข้อมูลสะท้อนกลับจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะช่วยบูรณาการต่อการจัดองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Abbema et al. ที่ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกันคือ แผนที่ผลลัพธ์เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มีการสะท้อนข้อมูลกลับซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรต่อไป และถือว่าเป็น “สัญญาณที่ดี” ต่อการพัฒนางานของภาคีหุ้นส่วนโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ โดยการสนทนากลุ่มย่อยและนำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มย่อยไปปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นวิธีที่ทำให้แผนการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับบริบทและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนอย่างแท้จริง ดังที่ Patton กล่าวว่า การใช้ประโยชน์ทางการประเมินต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ Sanders et al. อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, ที่กล่าวว่าการประเมินที่ดีต้องมาจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและต้องเป็นกระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้วิธีการและขั้นตอนของแผนที่ผลลัพธ์ค่อนข้างมีความซับซ้อนอาจไม่สามารถนำแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ไปใช้ในทุกขั้นตอนได้โดยเฉพาะกับหน่วยงานขนาดเล็ก การนำแผนที่ผลลัพธ์ไปใช้กับแผนงานหรือโครงการต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนขั้นตอนได้ตามความเหมาะสมหรือเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นตามหลักการของแผนที่ผลลัพธ์ สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า ภาคีหุ้นส่วนมีส่วนสำคัญต่อการปฏิบัติงานในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Fetterman , Ross ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงผลลัพธ์ นอกจากนี้การจัดลำดับความสำคัญของภาคีหุ้นส่วนที่เห็นว่าครูใหญ่ ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและชุมชนมีส่วนที่จะช่วยผลักดันการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพโดยเฉพาะครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้วางนโยบายหลักของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ที่พบว่าผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ดังนั้นการนำยุทธศาสตร์การดำเนินงานของครูใหญ่มาใช้ให้เป็นรูปธรรม ทั้งที่เป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นเหตุโดยตรง (causal) คือ จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม การให้ทุน รางวัล เพื่อพัฒนาการศึกษาของครูและนักเรียนให้มีคุณภาพและนักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณให้ครู นักเรียนได้ดำเนินงานโครงการพระราชดำริ โดยเฉพาะแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่เป็นเหตุชักจูง (persuasive) คือ หาช่องทางให้ครูได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่ครูผู้สอน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ส่งนักเรียนเข้าประกวดด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และตระหนักในวัฒนธรรมท้องถิ่นและมีจิตสำนึกรักในบ้านเกิดและยุทธศาสตร์ที่เป็นส่วนหนุนเสริม(supportive) คือจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ภาษาต่างประเทศ ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูผู้สอน นักเรียน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยในด้านผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เขียวอก ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพด้านการประเมินสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาให้

ประสบความสำเร็จคือ เวลา ผู้บริหารสถานศึกษาและแหล่งทรัพยากรต่างๆ ของโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าได้มีการดำเนินงานตามการวางแผนการดำเนินงานด้านการศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ต่อเนื่องกันไป และให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละภาคีหุ้นส่วนจะเกิดขึ้นมาตามลำดับ และจะส่งผลต่อการพัฒนางานด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1) เนื่องจากระดับความลึกของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานตามแนวทางของแผนที่ผลลัพธ์เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้แผนงาน โครงการที่ใช้แผนที่ผลลัพธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังนั้นการคัดกรองผู้มีส่วนได้เสียเพื่อร่วมดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มต้นดำเนินงาน และระหว่างดำเนินงาน ต้องเป็นผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องกับแผนงาน โครงการเป็นอย่างสูง

2) ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจสูงสุดเป็นภาคีหุ้นส่วนที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาแผนงาน โครงการที่ประยุกต์ใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ ดังนั้นการหาเทคนิควิธีการให้ผู้บริหารระดับสูงสุดได้รับรู้และเข้าใจในหลักการของแผนที่ผลลัพธ์อย่างละเอียดจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน “หลักการส่งเสริม” ของการดำเนินงานตามแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ประสิทธิภาพของรายงานผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นผู้เขียนรายงานการประเมินจึงควรมีทักษะการเขียนรายงานการประเมินเพื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาโดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจากการใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์กับหน่วยงานที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น ความแตกต่างในด้านขนาด ความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมขององค์กร หรือการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่ใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ครบทุกขั้นตอนกับการใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ในบางขั้นตอน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นว่าการใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ให้ประสิทธิผลการดำเนินงานแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. (2546). “คุณภาพชีวิตในการสอนของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์

มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร,

สรรร ธงยศ. (2554).การพัฒนากระบวนการประเมินการปฏิบัติงานวิจัยโดยประยุกต์แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์:

กรณีศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.ครุศาสตรดุษฎี

บัณฑิต (ค.ด.) การวัดและประเมินผลการศึกษาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา,จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย,เกสักร ประชาสรณ สานักดี. 6 8 www.prachasan.com

กฤษฎ์ อุทัยรัตน์.(2542)ถกคุณภาพ ภาค 2 Quality Story. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).กรุงเทพฯ.

ภาษาต่างประเทศ

Armstrong, J.; Carden, F.; Coe, A.;Earl, S. (2000) IMFNS (International Model ForestNetwork

Secretariate) **outcomes assessment**. Evaluation Unit, International Development

Research Center. Ottawa, ON, Canada. <http://idrc.ca/evaluation/finalreport.htm>

Earl, S.; Carden, F. (2001) **Learning from complexity**: IDRC's experience with outcome

mapping. Development in Practice (in press).

El-Husseiny, N.; Earl, S. (1996) **Enhancing the use of evaluation finding : results of a survey**.

Evaluation Unit, International Development Research Center. Ottawa, ON, Canada.